

DISABILITY STUDIES

in Nederland

JAARVERSLAG 2017

Bijzondere Leerstoel Disability Studies
Stichting Disability Studies in Nederland

INLEIDING

In 2017 bouwden DSiN en de Leerstoel Disability Studies verder aan een disability studies body of knowledge in het wetenschappelijk en maatschappelijk veld in de Nederlandse context. Dit werd vooral gedragen door een groeiende, grote groep (promotie)onderzoekers op alle inhoudelijke thema's van de leerstoel: Family Quality of Life (o.a. stigmareductie, inclusieve gemeenten, implementatie VN Verdrag), Arbeidsparticipatie, Coöperatieve en creatieve methoden van onderzoek. Daarnaast werd veel onderwijsmateriaal ontwikkeld dat op de website is geplaatst, waardoor disability studies kennis en visie voor zeer uiteenlopende gebruikersgroepen toegankelijk wordt.

In (inter)nationale context verstevigden we onze samenwerking met uiteenlopende partners in kennisopbouw en kennisdeling. Belangrijke activiteiten in 2017 waren de meerdaagse Lorentz workshop over "Included in Training and Work: Transforming Policies and Practices for Disabled People" en het 3e internationale DS congres "The Art of Belonging". Ook waren vele inhoudelijke samenwerkingsprojecten gaande, b.v. met Indonesië, Ethiopië en België. De benoeming van Alice Schippers tot vice-chair van de IASSIDD (aandachtsgebied Europa) en als chair van de Quality of Life SIRG vormt een belangrijke brug voor samenwerking binnen en buiten Europa.

Het jaar 2017 werd ook gekenmerkt door de verlengde ondersteuning van enkele partners van de leerstoel: Het Revalidatiefonds en het Fonds VG verlengden hun bijdrage aan de bijzondere leerstoel t/m 2018. En Stichting SPZ heeft als financiële partner het ondersteunen van de bijzondere leerstoel Disability Studies met vijf jaar verlengd van 2018 t/m 2022. De leerstoel ontving een positieve tussenevaluatie van het curatorium van VUmc. Om de continuïteit van de leerstoel te waarborgen zullen in 2018 gesprekken met de overige leerstoelpartners en toekomstige financiers op de agenda staan.

PIJLERS VAN DISABILITY STUDIES IN NEDERLAND

Disability Studies in Nederland kent in haar werkzaamheden drie pijlers: Onderzoek, Onderwijs en Kennisnetwerk.

Door deze pijlers heen - vergelijkbaar met de schering en de inslag - werden in de loop der jaren thema's en projecten opgepakt. Onderzoek, onderwijs en kennisdeling zijn uiteraard nauw aan elkaar verwant: zij voeden elkaar en zijn soms moeilijk van elkaar te scheiden. De drie pijlers worden nog steviger verbonden door die thema's en projecten die zowel onderwijs, onderzoek als kennisdeling bevatten. In dit verslag worden ze dan ook in samenhang met elkaar gepresenteerd, ingedeeld in de thema's (Family) Quality of Life, Arbeidsparticipatie en Coöperatieve onderzoeksmethoden.

In de volgende hoofdstukken worden de activiteiten 2017, publicaties 2017 van medewerkers kernteam & projectmedewerkers en lopende promotieonderzoeken toegelicht.

1) ACTIVITEITEN LEERSTOEL DISABILITY STUDIES

Thema's van DSiN die doorlopend zijn: (Family) Quality of Life (o.a. VN Verdrag, inclusieve gemeenten), (arbeids)participatie, coöperatieve onderzoeksmethoden en (internationale) samenwerking.

1.1 (Family) Quality of Life

Fathers project

In 2016 is er een begin gemaakt met het Europese Fathers project dat een samenwerking is van de leerstoel Disability Studies en onderzoekers in België, Engeland, Noorwegen en IJsland. In het onderzoek staan vaders die een kind met een beperking hebben centraal. In 2017 interviewden studenten vaders en kwam de onderzoeksgroep samen op ons 3^e internationale DS congres om resultaten te bespreken.

Onderzoek 'Exploring family-based approaches' i.s.m. Ethiopie

DSiN werkt samen met de Leprastichting, Ethiopische organisaties en de Debre Markos University aan het tweejarig onderzoek 'Exploring family-based approaches aimed at prevention and sustainable self-management of disabilities due to leprosy within the family'. Alice Schippers, Femke Boelsma en Anna van 't Noordende waren in 2017 voor een werkbezoek in Ethiopië om de plaatselijke onderzoekers te ondersteunen bij het verzamelen en verwerken van data voor het onderzoek.

Week van de toegankelijkheid

Van 2 t/m 7 oktober 2017 vond de jaarlijkse Week van de Toegankelijkheid plaats. In veel gemeenten en via veel organisaties was er aandacht voor toegankelijkheid en toegankelijk uitgaan in het bijzonder. Ook DSiN liet van zich horen, met o.a. een blog door Marianne Dijkshoorn, en een reportage vanuit de inclusieve stad Almere met o.a. Marlijn Wagenaar, Gerda van Wees en Edwin de Vos.

Symposium European Congress of Qualitative Inquiry

Van 7 t/m 10 februari 2017 vond in Leuven het European Congress of Qualitative Inquiry plaats. Sofie Sergeant, Henriette van Sandvoort, Alice Schippers en Geert van Hove verzorgden een symposium over 'Samen werken, samen leren', met als Engelstalige titel 'Working together, learning together: participatory research is a verb'.

DS bij de Lunchlezing Omstreden menszijn - de relaties tussen handicap en menszijn

Wat betekent het om mens te zijn? Deze vraag is vrijwel dagelijks aan de orde in het maatschappelijk debat - zij het niet altijd expliciet. Jacqueline Kool, Alice Schippers en Paul van Trigt presenteren de resultaten van een door hen geredigeerde editie van het tijdschrift Social Inclusion met als titel 'Humanity as a contested concept: Relations between Disability and Being Human'.

Evaluatieonderzoek van NSGK projecten

Het NSGK financiert rond de 250 projecten per jaar. Ondanks dat deze projecten vooraf getoetst worden aan de zogeheten BET-criteria (beeldvorming, empowerment en toegankelijkheid), berust deze toetsing dikwijls op aannames. Om beter in kaart te brengen of de NSGK-projecten voldoen aan de BET-criteria en zodoende bijdragen aan inclusie, heeft DSiN medewerker Marlijn Wagenaar een evaluatieonderzoek gedaan naar verschillende projecten van NSGK. Het onderzoek resulteerde in een rapport dat gebruikt wordt door NSGK om aanbevelingen te doen op lange termijn en (vergelijkbare) projecten te evalueren.

1.2 Arbeidsparticipatie

NIAS-Lorentz workshopprogramma

DSiN en de Leerstoel Disability Studies aan het VUmc organiseerden een 5-daagse workshop 'Included in Training and Work: Transforming Policies and Practices for Disabled People' als onderdeel van het prestigieuze NIAS-Lorentz workshopprogramma (zie www.disabilitystudies.nl/lorentz-workshop). Deze workshop vond plaats van 28 augustus t/m 1 september 2017 in het Lorentz Center (International center for scientific workshops) in Leiden, met 25 onderzoekers uit binnen- en buitenland. De workshop had een interdisciplinaire opzet. Het programma bracht vertegenwoordigers van belangenorganisaties in de gehandicaptensector, (sociale) wetenschappers, trainers en onderzoekers in het onderwijs, gespecialiseerd in het innovatieve Universal Design for Learning paradigma, samen.

Geert Van Hove, Sofie Sergeant, Karin van den Bosch, Mitzi Waltz en Alice Schippers van DSiN verzorgden vanuit DSiN lezingen voor dit workshopprogramma.

De Lorentz-Workshop resulteerde in een verslag met aanbevelingen voor beleid, onderzoek en praktijk (zie www.disabilitystudies.nl/lorentz-workshop). Dit verslag werd voor het eerst gepresenteerd tijdens UWV-scholingsbijeenkomst, voor de gelegenheid ingebed in de 3e Internationale Disability Studies conferentie in Amsterdam op 29 november 2017.

UWV Samenwerking leerstoel op arbeidsparticipatie

Sinds juli 2011 werken UWV-SMZ en DSiN samen. In november 2016 is de samenwerkingsovereenkomst verlengd voor opnieuw 5 jaar. Activiteiten die gezamenlijk worden opgezet zijn de incompany workshops voor medewerkers van het UWV, samenwerking in onderwijsmodules en onderzoek van de Leerstoel. De samenwerking tussen DSiN en het UWV heeft als doel bij te dragen aan volwaardige participatie van mensen met een beperking en laat arbeidsdeskundigen, verzekeringsartsen en beleidsmedewerkers van het UWV in contact komen met de praktijk en de wetenschap.

Scholingsprogramma UWV/DSiN

In 2017 stonden er vier workshops op het programma, waarbij gemiddeld 68 (meestal) verzekeringsartsen en arbeidsdeskundigen aanwezig waren. De insteek is om in een Disability Studies kader thema's op het gebied van arbeidsparticipatie aan te snijden, waaronder:

1) Het VN-verdrag en arbeid - 16 februari 2017

- 2) Hoe krijgen we de cliënt centraal? De rol en het nut van onderzoek - 18 mei 2017
- 3) Aan het werk met een licht verstandelijke beperking - 12 oktober 2017
- 4) Rapport Lorentz workshop gepresenteerd aan UWV - 29 november 2017

Stage opdrachten Arbeidsparticipatie

Aan veel activiteiten van DSiN zijn stagiaires verbonden, waarbij specifiek aandacht is voor arbeid, bijvoorbeeld in een project voor ontwikkeling van thema's voor monitoring van de uitvoering van het VN-verdrag met het College voor de Rechten van de Mens. Een andere stage onderzoeksopdracht ging over het belang van (professionele en private) netwerken; wie zijn er naast de werkgever nog meer belangrijk in het vinden en behouden van een baan voor mensen met een arbeidsbeperking en op welke manier.

1.3 Coöperatieve onderzoeksmethoden

DS bij de Lunch lezing over Ervaringsdeskundigheid

De DS bij de lunch lezing van donderdag 28 september 2017 ging over 'Wil jij ervaringsdeskundige zijn?'. Vertrekend collega Jacqueline Kool was initiator van de lezing en zij nodigde gastsprekers Coleta Platenkamp, Gert Rebergen, Henriëtte Sandvoort, Sofie Sergeant en Hans van Eeken uit. Voor een volle zaal verkenden de sprekers het fenomeen ervaringsdeskundigheid, waarna kennis werd uitgewisseld met de vele aanwezige deelnemers. Onder meer is het belangrijk om -letterlijk- tijd in te ruimen voor ervaringskennis tijdens onderzoek en onderwijs.

Samen werken, samen leren project – 4 jarig project

Samen werken, Samen leren is de naam van het nieuwe (onderzoeks)project dat door DSiN, Academische werkplaats Leven met een verstandelijke beperking Tranzo en de LFB uitgevoerd wordt. 'Samen werken, samen leren' is één van de projecten die uitgevoerd wordt in het kader van het Nationaal Programma Gehandicapten Gewoon Bijzonder, een onderzoeksprogramma van ZonMW. In de projecten ligt het accent op samenwerking in de vorm van netwerken. Binnen de netwerken gaan wetenschappers, professionals in zorg en welzijn en onderwijs, (vertegenwoordigers van) mensen met een (verstandelijke) beperking, mantelzorgers en andere betrokkenen aan de slag met een of meer kennisvragen. Vanuit het project 'Samen werken, samen leren' zal deze coaching worden ontwikkeld. Sofie Sergeant voert, als promovendus vanuit DSiN/ de Leerstoel DS samen met co-onderzoeker Henriëtte Sandvoort evaluatie-onderzoek uit waarin zij na gaat wat participatie van mensen met een beperking en/of hun verwanten binnen de gehonoreerde projecten oplevert voor zowel het project als voor de projectleden met en zonder beperking.

Ebb – app voor communicatie met beelden

Sofie Sergeant ontwikkelde een app "Ebb" voor mensen die communiceren via beelden, zoals onder andere veel mensen met een verstandelijke beperking. Veel mensen met een verstandelijke beperking kunnen niet lezen en schrijven en hebben moeite met geheugen en overzicht. Hierbij wil Ebb ondersteunen. Ebb is te gebruiken op een tablet of smartphone. De tool wordt ingezet bij de Cabriotrainingen en het onderzoek van Samen Werken Samen Leren.

DISABILITY STUDIES

in Nederland

Samenwerking Kennisplein gehandicaptensector

Disability Studies deelt op het Kennisplein gedeelten van het les- en studiemateriaal, publicaties en activiteiten die voor begeleiders in de gehandicaptenzorg interessant kunnen zijn. Ook delen onderzoekers Sofie Sergeant en Henriëtte Sandvoort er informatie vanuit het project 'Samen werken, samen leren'. De samenwerking met het kennisplein zorgde ook voor een grote samenwerking tijdens het 3^e Internationale DS congres. Het Kennisplein steunde het congres door een impressiefilm te maken met interviews van congresdeelnemers.

DS bij de Lunchlezing “VN & Toegang tot voeding” en winnaar Zilveren Prokkel

Op 15 juni 2017 werd er een grote bijeenkomst door DSiN gehouden over het evaluatieonderzoek en het thema “VN & Toegang tot voeding”. Naast presentaties door het projectteam worden er discussies gevoerd met betrokkenen bij het project en het evenement ‘de Week van de Toegankelijkheid’. Deze lunchlezing ontving de Zilveren Prokkel in de categorie mensenrechten. De Prokkelprijzen zijn bedoeld ter inspiratie bij het realiseren van een meer inclusieve samenleving. De prijzen werden op 30 juni 2017 tijdens een feestelijke bijeenkomst in Utrecht uitgereikt.

DUETS WITH JIM – theatervoorstelling over belonging

Disability Studies in Nederland steunt Andrea van Beek met deze theatervoorstelling. Tijdens het Internationale Disability Studies Congres in 2013 had DSiN de primeur. Andrea opende toen op indrukwekkende wijze het congres met enkele composities van 'Duets with Jim'. In 2017 maakte zij een volwaardige theatervoorstelling waarmee zij in de theaters en bij organisaties optreedt. Nagesprekken in Vlaanderen werden geleid door Geert Van Hove.

2) (INTER)NATIONALE SAMENWERKING & PROJECTEN

(Inter)nationale samenwerking onderzoek & onderwijs

Op (inter)nationaal gebied wordt samengewerkt met diverse universiteiten, in Nederland ondermeer met de Universiteit voor Humanistiek en met de Universiteit Tilburg, internationaal bijvoorbeeld met de University of Debre Markos (Ethiopie) en UGent. Er worden (studenten)uitwisselingen en onderwijsprogramma's geïnitieerd. Nieuwe samenwerkingsverbanden worden opgezet o.a. met United By Music waarbij elkaars congressen werden ondersteund. In een internationaal 'Vaderproject' (i.s.m. UGent) werken diverse onderzoekers en vaders van kinderen met een beperking uit Scandinavië en Engeland samen. Met de Universiteit voor Humanistiek werken we samen rond zorg-ethiek & kunst en auto-ethnografie. Met Middin, een organisatie die zorg en ondersteuning biedt aan mensen met een beperking is een verdiepingsprogramma voor academisch geschoolde medewerkers voorbereid dat in 2018 zal worden uitgevoerd. Ook is een medewerker van Middin bij de Leerstoel Disability Studies bezig met haar promotieonderzoek.

3e Internationale Disability Studies Congres The Art of Belonging

Ons derde congres vond plaats van donderdag 30 november tot en met zaterdag 2 december 2017 in Hotel Casa, Amsterdam. We brachten hiervoor onderzoekers, experts, ervaringsdeskundigen en studenten van over de hele wereld samen. In totaal bezochten 250 mensen het congres en waren er vier keynotes en negentig presentaties. Het congres zoomde in op 'The art of belonging': iedereen

DISABILITY STUDIES

in Nederland

doet ertoe en voelt zich welkom. Naar aanleiding van ons 3e Internationale Disability Studies Congres 'the Art of Belonging' heeft DSiN een online handleiding (publicatie in 2018) gemaakt met tips en ideeën om een congres zo inclusief en welkom mogelijk te maken. De tips en ideeën zijn ingedeeld in tien thema's. De thema's zijn tot stand gekomen op basis van literatuur, eigen ervaringen en evaluaties en ideeën van bezoekers. Door presentaties die tijdens het congres werden verzorgd ook online op de website beschikbaar te stellen, is de inhoud duurzaam geborgd.

Joint Research Forum

Alice Schippers nam deel aan het Joint Research Forum 'Community Planning and Inclusive Services – Perspectives for European Research Activities'. De bijeenkomst werd georganiseerd door de Centre for Planning and Evaluation of Social Services (ZPE) van de Universität Siegen en de European Association of Service providers for Persons with Disabilities (EASPD). Hierdoor is het Europese netwerk van DSiN verder versterkt.

Konekt

DSiN Onderwijscoördinator Sofie Sergeant geeft lezingen en trainingen voor KONEKT (www.konekt.be), een netwerkorganisatie voor mensen met een beperking in Gent. Deze samenwerking zorgt voor verdieping en uitbreiding van kennisdeling tussen Vlaanderen en Nederland.

Atma Jaya University

Op 9 en 10 november 2017 heeft DSiN in samenwerking met de IASSIDD Academy workshops verzorgd op de Doctoral School voor Disability Studies van de Atma Jaya Universiteit, Jakarta, Indonesië. Gastsprekers waren Alice Schippers, Ivan Brown, Rhonda en Ruth Faragher. DSiN werkt regelmatig samen met deze Indonesische universiteit op het gebied van DS.

IASSIDD

Van 13 t/m 16 november 2017 vond de Annual General Meeting van IASSIDD plaats in Bangkok, Thailand, in combinatie met het IASSIDD Asia-Pacific Congress. Alice Schippers was deelnemer en gaf lezingen tijdens dit congres.

3) DOORLOPENDE ACTIVITEITEN

Doorlopende activiteiten in 2017 zijn: de activiteiten met en voor het UWV over arbeidsparticipatie; DS bij de Lunch lezingen; blogserie van onderzoekers uit het DSiN netwerk, vlogserie op het Kennisplein Gehandicaptensector over thema's binnen het "Samen Werken Samen Leren" onderzoek, deelname aan onderzoekers-platforms over inclusie en belonging i.s.m. Hogeschool Utrecht, Family Quality of Life, arbeids- en ervaringsdeskundigheid, uitbreiding van het lesmateriaal en cartoons "Mixed Forest". Trainingen over participatieve en creatieve onderzoeksmethoden.

In de loop der jaren is DSiN steeds meer een vraagbaak geworden voor studenten, (jonge) onderzoekers en professionals. Via o.a. het info emailadres komen regelmatig vragen binnen over werk & stage mogelijkheden, publicaties, (participatief) onderzoek en samenwerking.

DISABILITY STUDIES

in Nederland

In 2017 namen DSiN medewerkers ondermeer deel aan internationale congressen zoals “European Congress of Qualitative Inquiry”, “NNRD Research Conference 2017” en “IASSIDD 4th Asia-Pacific Regional Congress”.

4) TOEKOMST 2018 EN VERDER

2018 wordt het jaar waarin we de vele investeringen in de opbouw van het vakgebied Disability Studies samen met onze contacten willen gaan verzilveren. We gaan daarvoor de banden met onze bestaande partners waar mogelijk versterken en we gaan nieuwe partnerschappen aan om het vakgebied stevig te verankeren. Ook willen we het DSiN ambassadeurschap met o.a. oud collega Jacqueline Kool introduceren.

DSiN wil actief meer kennis ontwikkelen en verspreiden over hoe onderzoek zo kan worden vormgegeven dat a) mensen met beperkingen (ook verstandelijk c.q. op leergebied) daadwerkelijk mede-onderzoekers kunnen zijn en b) onderzoeksmethoden gericht zijn op het samen met mensen hun ervaringen en verhalen ‘boven water te krijgen’. De leerstoel Disability Studies heeft al verschillende initiatieven daarvoor gestart (b.v. het uitdenken en uitvoeren van een ‘participatief NPG en het mee-ontwerpen van creatieve manieren van onderzoek doen door diverse DS-onderzoekers) en zal daar actief mee doorgaan. We benutten hiervoor de (inter)nationale netwerken waarmee we verbonden zijn.

5) PROMOTIE ONDERZOEKEN DISABILITY STUDIES

Vanuit de Leerstoel Disability Studies in samenwerking met de afdeling Metamedica van het VU medisch centrum zijn er de volgende promotietrajecten:

Families met NF1 - Irene Caubo

Irene Caubo is buiten-promovendus en doet onderzoek naar de impact van neurofibromatose (type 1, een zeldzame chronische aandoening) op de kwaliteit van het (gezins)leven.

Familedynamieken - Femke Boelsma

Kwalitatief casus onderzoek naar familie dynamieken in gezinnen met een kind met een verstandelijke beperking.

Effecten van zorg/ondersteuning op de identiteit van mensen die begeleiding ontvangen – Hanna Peels met als titel "Positieve zorgidentiteit – participatief onderzoek naar verbondenheid en kwaliteit van ondersteuning aan mensen met een verstandelijke beperking", onderzoekt Hanna Peels door middel van participatief onderzoek de vraag welke elementen binnen de ‘zorgcultuur’ (kunnen) bijdragen aan een positieve beleving van de rol (de plek die een persoon geeft aan zijn beperkingen binnen de opvattingen over zichzelf) zoals die door personen met een verstandelijke beperking ervaren wordt. De centrale vraag is: “Worden wij gezien?”

E-support: de werkzaamheid van DigiContact - Miriam Zaagsma

Miriam Zaagsma doet promotieonderzoek naar de werkzaamheid van DigiContact: een vorm van

ondersteuning op afstand (e-support) voor mensen met een verstandelijke beperking. Het onderzoek wordt uitgevoerd vanuit Stichting Philadelphia Zorg i.s.m. de leerstoel DS.

Ervaringsdeskundigheid met andere ogen - Leendert van de Merbel

Leendert van de Merbel, zelf blind, doet promotieonderzoek naar de inzet van ervaringsdeskundigheid. Met name wordt nagegaan welke betekenis belanghebbenden aan inzet van ervaringsdeskundigheid geven. Gaandeweg het onderzoek gaat de onderzoeker na wat hij zelf zoal tegenkomt aan disability met betrekking tot het promotieonderzoek.

The grace of a fulfilling life: social inclusion in valued roles of women and children with disabilities in Ethiopia - Belaynesh Tefera

In verschillende deelstudies belicht Belaynesh Tefera hoe moeders en kinderen met beperkingen gewaardeerde sociale rollen, zoals die van moeder, werknemer of scholier, kunnen vervullen en op welke wijze beperking hierin een rol speelt. Omgevingsfactoren, zoals in- en uitsluiting en culturele waarden -ook binnen families- zijn hierbij van groot belang.

Samen werken, samen leren (evaluatie-onderzoek) - Sofie Sergeant

Sofie Sergeant gaat - als promovendus vanuit DSiN/ de Leerstoel DS - onderzoeken wat de participatie van mensen met een beperking en/of verwanten de zes gehonoreerde projecten van het NPG oplevert (voor zowel het project als voor de projectleden met en zonder beperking). Het SWSL-project omvat coaching, training, evaluatie en advisering ivm vormgeven aan participatie.

Inclusieve gemeenten - Lieke Peters-Greijn

Lieke Peters-Greijn, als promovendus vanuit DSiN/ de Leerstoel DS, is eind 2016 gestart met haar promotieonderzoek naar processen rondom inclusie en participatie van mensen met een beperking binnen 'Inclusieve gemeenten', waaronder Almere, Geldermalsen en Nijkerk.

Eigen regie en mensen met een ernstig meervoudige beperking - Susanne Hauwert

Susanne Hauwerts promotieonderzoek gaat over de ruimte voor eigen regie bij mensen met ernstige meervoudige beperkingen. In de huidige visie op de ondersteuning aan mensen met beperkingen staan de vragen en wensen van mensen met beperkingen centraal. Mensen met beperkingen moeten zoveel mogelijk zelf (kunnen) kiezen en invloed (kunnen) uitoefenen op hun omgeving. Susanne Hauwert onderzoekt hoe deze visie vertaald wordt naar mensen met ernstige meervoudige beperkingen.

6) PUBLICATIE OVERZICHT 2017

Wetenschappelijke peer-reviewed publicaties

Schippers A & Van Hove G (2017). Editorial for Special Issue on Quality of Life: Exploring New Grounds. *Journal of Policy and Practice in Intellectual Disabilities*, 14(1): 4-6.

Tefera B, Van Engen M, Van der Klink J, Schippers A (2017). The grace of motherhood: disabled women contending with societal denial of intimacy, pregnancy, and motherhood in Ethiopia. *Disability & Society*, 32 (10), 1510-1533.

Boelsma F, Caubo-Damen I, Schippers A, Dane M, Abma T (2017). Rethinking FQoL: The Dynamic Interplay Between Individual and Family Quality of Life. *Journal of Policy and Practice in Intellectual Disabilities*, 14(1): 31-38.

Vandevelde, Stijn, Naert, J., De Schauwer, E., Meulewaeter, F., Van Hove, G., De Clercq, L., & Vanderplasschen, W. (Eds.). (2017). *De integratief-holistische orthopedagogiek van Professor Eric Broekaert*. Garant.

Van de Putte, I., De Schauwer, E., Van Hove, G., & Davies, B. (2017). Rethinking agency as an assemblage from change management to collaborative work. *International journal of inclusive education* .

Blockmans, I., Van Hove, G., & Enzlin, P. (2017). "So I made this click not to look at a guy that way never again" : about desexualisation, disownment and rethinking the possibilities of a young woman('s body). *Journal of diversity and gender studies*, 4(2), 11–31.

Van Hove, G., De Schauwer, E., & Platel, A. (2017). An alternating combination of art and science : the legacy of Eric Broekaert illuminated in the honorary doctorate for Alain Platel. *Therapeutic communities*, 38(3), 177–186.

Bamu, B. N., De Schauwer, E., Verstraete, S., & Van Hove, G. (2017). Inclusive education for students with hearing impairment in the regular secondary schools in the North West region of Cameroon: Initiatives and challenges. *International journal of disability development and education*.|

Bosteels, S., Vandenbroeck, M., & Van Hove, G. (2017). Saving deaf children? Screening for hearing loss as a public interest-case. *Journal of bioethical inquiry*, 14(1), 109–121.

De Baets, Stijn, Vanhalst, M., Coussens, M., Rombaut, L., Malfait, F., Van Hove, G., Calders, P., et al. (2017). The Influence of Ehlers-Danlos syndrome - hypermobility type, on motherhood : a phenomenological, hermeneutical study. *Research in developmental disabilities*, 60, 135–144.

Professionele publicaties en rapporten

Waltz, M. (ed.) (2017). Included in Training and Work: Transforming policies and practices for people with disabilities. *Report from scientific workshop at Lorentz Centre*. Amersfoort: DSiN

Blogs

Sinds januari 2016 worden er maandelijks blogs geschreven op de DSiN website in de blogreeks 'Daar waar het raakt'. Een blogreeks geschreven door Disability Studies onderzoekers over datgene wat hen raakte in hun onderzoek. Datgene wat inspireerde, knelde of schuurde. Met jezelf, met de

DISABILITY STUDIES

in Nederland

maatschappij, met wetenschappelijke kaders. Raakvlakken.

Overzicht in 2017:

Erbij horen? Of toch niet? - Lieke Peters-Grijn

Begrip - Charlem Chen

Even wennen - Margriet van Kampenhout

Beleid in de praktijk - Minne Bakker

Vlaming zet kwartiermaken opnieuw en met kracht op de agenda - Doortje Kal

In gesprek - Hanna Peels

Diarree, chronische ziekte en waardigheid: De onderzoeker als ervaringsdeskundige -Alistair

Niemeijer

Wie heeft er nu een beperking - Tanka Mol

I love dokters - Gert Rebergen

Mensenrechten: van gunst naar plicht - Bart Wernaart

Gevoelig op verzoek - Andries Hiskes

Wie zijn jouw hulplijnen - Mirjam Zaagsma

Vlogs

Onderzoeker Sofie Sergeant en co-onderzoeker Henriëtte Sandvoort doen sinds 2016 verslag via het Kennisplein Gehandicaptensector. Ze delen wat ze meemaken in het onderzoeksproject Samen Werken Samen Leren via vlogs en logboeken. In 2017 maakten ze maar liefs 15 vlogs.

<http://www.kennispleingehandicaptensector.nl/gehandicaptenzorg/neem-een-uniek-kijkje-in-de-borrelende-keuken-van-onderzoek.html>

Ebb

De app "Ebb" is bedoeld voor mensen die communiceren via beelden, zoals onder andere veel mensen met een verstandelijke beperking. Ebb is te gebruiken op een tablet of smartphone. De tool wordt ingezet bij de Cabriotrainingen en het onderzoek van Samen Werken Samen Leren.

Ebb website: <http://ebb-app.eu>

Ebb in Apple Store: <https://itunes.apple.com/nl/app/ebb-vertel-jouw-verhaal/id1243560287?mt=8>

Ebb in Google Play: <https://play.google.com/store/apps/details?id=com.xhiby.ebb&hl=de>

Recensie over Ebb in Klik: https://www.klik.org/Nieuws/Communicatie-_Ebb_helpt_clienten_praten_met_beelden-180131191500

Recensie over Ebb in Ikdoemee: <https://www.ikdoemee.nl/app-ebb-beelden>

Interviews

Journalist Olivier Lingbeek schreef een artikel over de samenwerking van Henriëtte Sandvoort en Sofie Sergeant. Dit artikel verscheen op het Kennisplein Gehandicaptenzorg:

<http://www.kennispleingehandicaptensector.nl/gehandicaptenzorg/netwerk-samen-werken-samen-leren-Thelma-Louise-nieuws-GB.html>

Kroon K. (2017) Betaald werk is niet het enige (interview met Jacqueline Kool). *Markant, tijdschrift*

van de VGN, nummer 6, december 2017, pag. 8-11.

Sergeant S.(2017) Ervaringskracht: Inspirerende verhalen uit de Leerwerkplaats Ervaringsdeskundigheid. *Bundel 'De Kracht van Ervaring'*, Lectoraat Zorg voor Mensen met een Verstandelijke Beperking, Lectoraat Lokale Dienstverlening vanuit Klantperspectief, Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, 2017